

Oude schuur in Beuningen

Investeren in mensen

Hoe blijf je als dorp de krimp een stap voor? Zeker, in Overijssel loopt het zo'n vaart nog niet en is de situatie op geen stukken na vergelijkbaar met bijvoorbeeld Zuid Limburg of Oost Groningen, waar het aantal bewoners al terugloopt. Maar in menig Overijssels dorp dienen de eerste verschijnselen van krimp zich al aan, bijvoorbeeld in de vorm van onevenwichtige bevolkingsopbouw of het verdwijnen van voorzieningen zoals winkels, scholen en openbaar vervoer.

Een panel van deskundigen heeft zich intensief met de krimpkwestie beziggehouden. Vertegenwoordigers van het Rijk, provincies, gemeenten en maatschappelijke organisaties staken de koppen bij elkaar en legden hun bevindingen vast in een positionpaper: *Krimp, het nieuwe groeien*.

De titel van het rapport duidt er al op dat krimp niet meteen een drama hoeft te betekenen... als je maar blijft investeren in de leefbaarheid. Centrale begrippen hierin zijn: de kwaliteit van de leefomgeving, sociaal kapitaal en de ontmoetingsruimte. Een hoogwaardige leefomgeving trekt namelijk mensen aan. Veelal zijn dat mensen met sociaal kapitaal die de passie en het netwerk hebben om de leefomgeving gunstig te beïnvloeden. De ontmoetingsruimten slotte is noodzakelijk als plek om elkaar te treffen en plannen voor het dorp te maken.

Mensen die in beweging komen om gezamenlijk iets te gaan doen voor hun leefomgeving staan aan de basis

van een leefbaar dorp. Het rapport eindigt dan ook met de aanbeveling, dat investeren in de leefbaarheid zou moeten beginnen met het investeren in mensen. In dat geval stelt de overheid een dusdanig vertrouwen in haar burgers, dat zij kunnen meedelen, meedoen en medezeggenschap hebben bij het opstellen en uitvoeren van beleidsplannen.

Wij merken op dat vooral grootschalige ontwikkelingen, zoals de komst van megastallen of Natura 2000, hiermee geholpen zijn. Te vaak worden beslissingen over de hoofden van bewoners genomen, terwijl die grote gevolgen hebben voor de leefbaarheid. De OVKK pleit daarom voor goede vormen van communicatie, zodat het voor bewoners mogelijk wordt interactief betrokken te worden bij plannen die van invloed zijn op de leefbaarheid van hun dorp. *Krimp, het nieuwe groeien* kunt u downloaden via het actualiteitsvenster van www.ovkk.nl.

Mijn Stad Mijn Dorp

Recentelijk is er weer een nieuw nummer uitgekomen van *Mijn Stad Mijn Dorp*, een tijdschrift over de geschiedenis van de steden en dorpen in Overijssel. Het blad is verkrijgbaar bij de boekhandel.

Aan het tijdschrift is een gelijknamig digitaal platform verbonden: www.mijnstadmijndorp.nl. Al vele historische kringen doen hieraan mee en presenteren er hun collectie beeldmateriaal.

Het is de bedoeling dat op de website straks van elk dorp een historisch archief is te vinden. Je kunt er nu al eindeloos grasduinen.

VKK Gelderland viert jubileum met symposium over burgerparticipatie

Op 9 maart vierde onze Gelderse evenknie, de Vereniging Kleine Kernen Gelderland, haar 25-jarig bestaan. De manifestatie werd gehouden in het Huis der Provincie te Arnhem, waar zich een grote schare van genodigden had verzameld.

De eerste spreker, gedeputeerde Jan Jacob van Dijk, zette de feestelijkheden extra luister bij met de mededeling dat het samenwerkingsverband van de VKK Gelderland en de Federatie Dorpshuizen Gelderland kan rekenen op een structurele subsidie van de provincie. Commissaris der Koningin Clemens Cornielje presenteerde de jongste editie van Werkplaats, het bulletin van de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM), dat dit keer in het teken staat van het thema Overheidsparticipatie.

Willy Waalderbos, voorzitter van de VKK Gelderland, gaf een overzicht van de werkzaamheden van de vereniging, met als conclusie dat werkelijke burgerparticipatie uitmondt in overheidsparticipatie, wat wil zeggen dat niet de overheid, maar de burger komt met initiatieven, waarin dan de

overheid participeert. Belangengroepen als de VKK Gelderland hebben daarbij de taak om initiatiefgroepen te attenderen op de mogelijkheden, hen te stimuleren en helpen projecten van de grond te krijgen.

Van eendere strekking waren de woorden van Hans Verheijen, voorzitter van de Landelijke Vereniging van Kleine Kernen. Leden van dorpsorganisaties hebben vaak een ijzersterke motivatie, beschikken over veel kennis en kunde, waardoor zij snel en behoeftegericht kunnen werken. De provinciale overkoepeling biedt professionele begeleiding. Vooral dit laatste acht Hans Verheijen van eminent belang: de vrijwilliger die dankzij professionele ondersteuning zelf wordt tot de geprofessionaliseerde vrijwilliger die anderen weer kan ondersteunen.

De laatste spreker was oud-burgemeester Hans van Overbeeke. Het begrip overheidsparticipatie werd door hem verder uitgediept en verduidelijkt met voorbeelden uit Hellendoorn, waar hij tot voor kort burgemeester was.

Rijksbijdrage voor de LVKK

Onze landelijke koepelvereniging, de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK), kan de komende vier jaren rekenen op een structurele subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Op de allerlaatste vergaderdag van 2011 heeft de Tweede Kamer een daartoe strekkend amendement van de Kamerleden Ger Koopmans (CDA), Lutz Jacobi (PvdA), Paulus Jansen (SP) en Kees van der Staay (SGP) aangenomen. Met het amendement beogen de indieners de burgerparticipatie te bevorderen. Het gaat om een jaarlijks bedrag van € 250.000,-, dat bestemd is voor de organisatie van het PlattelandsParlement en de versterking van de LVKK.

Voor de LVKK vormt deze subsidie een steun in de rug om actief burgerschap als instrument voor de versterking van de leefbaarheid verder te ontwikkelen. Strategische samenwerkingspartners zijn de KNHM en het Oranje Fonds.

Jaarlijkse ledenvergadering

Op 26 april houdt de OVKK haar jaarlijkse ledenvergadering. Leden, maar ook vertegenwoordigers van gemeenten en de provincie zijn van harte welkom. Aansluitend op het formele gedeelte verzorgt wethouder Marco Swart een inleiding over het Deventer plattelandsbeleid. De avond zal worden afgesloten met een bijdrage van onze ambassadeur Thea Kroese. De vergadering begint om 20.00 uur in het gebouw van de Overijsselse Bibliotheek Dienst, Van Alphenstraat 11 te Nijverdal.

Ingehaald door de tijd

Het had zo mooi kunnen zijn: een herboren streekcentrum met een keur aan voorzieningen en activiteiten. De huidige Wielewaal zou worden afgebroken. Ervoor in de plaats: een splinternieuw gebouw met daarin een expositieruimte van het Nationaal Park Weerribben-Wieden, twee basisscholen, een bibliotheek, lokalen voor het verenigingsleven, horeca, een pinautomaat, aanpalende seniorenhuisvesting, fietsenverhuur...

Streekcentrum de Wielewaal.

Toch, de verschillende partijen kwamen er niet uit. Samenwerkingsonderhandelingen sleepten zich eindeloos voort en toen de eindstreep in zicht kwam, was het plan al door de tijd ingehaald. De prognose voor de leerlingenaantallen moest namelijk naar beneden worden bijgesteld en door de recessie kwamen ook andere voorzieningen, zoals de seniorenwoningen en de bibliotheek, op losse schroeven te staan.

Befaamd

De Wielewaal kan bogen op een glorieus verleden. Ooit was het dorpshuis befaamd om de vele optredens van orkesten. Ook voor een knipbeurt kon men in de Wielewaal terecht. Regelmatig maakte een kapper er zijn opwachting, die zowaar het hele dorp als klant had. De Rabobank hield er eveneens zitting. Tegenwoordig herbergt de Wielewaal een café, een gymzaal met toneel, een grote vergaderruimte en – heel opmerkelijk – een heuse dienstwoning voor de beheerder.

Verlaten

Hoe kan het toch dat de Wielewaal niet met de tijd is meegegaan? Roelie

Hogenberg, voorzitter van het dorpshuisbestuur: 'De sociale samenhang hier is niet groot. Het huidige dorp dateert van begin jaren vijftig. Er werden toen veel huurwoningen neergezet. Door de goedkope huurwoningen trok Scheerwolde in latere jaren nieuwkomers aan die hier vooral kwamen om de lage huren, minder uit betrokkenheid met het dorp en de omgeving. Momenteel komen deze woningen bij vertrek direct in de verkoop. Er zijn dan ook geen huurwoningen beschikbaar en nieuwbouw blijft uit. Zodoende verlaten veel jongeren het dorp en is het moeilijk om dorpsbewoners met de benodigde relaties en kennis van zaken te vinden die de kar kunnen en willen trekken.'

Vertrouwen

Momenteel werkt het bestuur samen met de gemeente aan een nieuw plan voor de Wielewaal, dat nochtans beperkt zal blijven tot renovatie en bescheiden nieuwbouw. Penningmeester Rena van Gelderen: 'We hebben er alle vertrouwen in dat er een dorpshuis tot stand zal komen dat kan beantwoorden aan de eisen van deze tijd!'

Regiobijeenkomsten: openbaar vervoer en snel internet

In april is het zover: dan houdt de OVKK haar jaarlijkse regiobijeenkomsten. Op drie locaties in de provincie kunnen leden en belangstellenden informatie en advies krijgen over actuele onderwerpen.

Dit keer staan de regiobijeenkomsten in het teken van Bereikbaarheid, met als onderwerpen Snel internet en Openbaar vervoer. Beide zijn onontbeerlijk voor een vitaal platteland. De avonden worden ingeleid door Anton Bosch, voorzitter van de OVKK, die u informeert over de huidige activiteiten van de OVKK.

Voor het project Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen zijn Marco Massop en Willibrord Woertman aanwezig. Zij geven een status update van het project en besteden uitgebreid aandacht aan het onderwerp energiemangement.

Tenslotte komen de twee vaste onderwerpen aan bod, waarvoor sprekers zijn uitgenodigd.

Datum en locatie:

12 april,

Kulturhus De Eendracht,
Eendrachtsplein 1,
8355 DL Giethoorn

17 april,

Dorpshuis De Schalm,
Nijverdalseweg 30,
8106 AD Mariënheem

19 april,

Kulturhus Rabo de CoCer,
Thijplein 1,
7596 KM Rossum

De bijeenkomsten starten om 20.00 uur.

In de pauze en na afloop is er gelegenheid tot informele kennisoverdracht. Meer informatie kunt u vinden in het actualiteitsvenster bovenin onze homepage: www.ovkk.nl.

Onbelaste vrijwilligersvergoedingen

Onder bepaalde voorwaarden zijn vergoedingen voor vrijwilligerswerk vrijgesteld van belastingheffing. De Belastingdienst maakt onderscheid tussen twee soorten vergoedingen: een vrijwilligersvergoeding en een vergoeding voor gemaakte kosten.

Een vrijwilligersvergoeding is de vergoeding die een vrijwilliger krijgt voor zijn inzet. Hiervan zijn er twee soorten:

1. Een vergoeding waarvoor een uurtarief is overeengekomen. Deze is onbelast voor zover het gaat om niet meer dan € 4,50 per uur, met een maximum van € 150,- per maand en € 1.500,- per jaar.
2. Een vergoeding die niet op urenbasis is overeengekomen. Deze is onbelast voor zover het gaat om niet meer dan € 150,- per maand en € 1.500,- per jaar.

Een vrijwilliger kan ook een vergoeding krijgen voor gemaakte kosten. Ook

hiervan zijn er twee soorten:

1. Een vaste onkostenvergoeding. Deze is onbelast voor zover het gaat om niet meer dan € 150,- per maand en 1.500,- per jaar.
2. Een vergoeding van de werkelijke kosten, zoals postzegels, briefpapier en kinderoppas. Deze is onbelast, zolang de kosten aantoonbaar zijn, bijvoorbeeld met behulp van bonnetjes. Ook reiskosten mogen opgevoerd worden. Voor de autokosten mag de werkelijke kilometerprijs worden gedeclareerd.

Het totaal aan ontvangen vergoedingen hoeft niet opgegeven te worden aan de Belastingdienst, zolang deze niet meer bedraagt dan € 150,- per maand en € 1.500,- per jaar. Komt men daarboven, dan geldt het hele bedrag als bijverdiens- te voor de Inkomstenbelasting. Voer daarbij de werkelijke kosten op als aftrekpost.

Handboek Thuis in Onze Kern

In het pilotproject Inburgeringscur- sus zijn in twee Overijsselse kernen welkomcursussen gehou- den, met gelegenheid voor spontane contacten tussen nieuwe en oude bewoners. De ervaringen en ideeën die in IJhorst en Loo (bij Bathmen) werden opgedaan zijn verwerkt in het handboek *Thuis in Onze Kern*.

Het handboek kunt u raadplegen via onze website www.ovkk.nl door te klikken op Projecten en Inburge- ringscursus. Het project is mede mogelijk gemaakt door de Provin- cie Overijssel en uitgevoerd door Stimuland en de OVKK.

Kinderopvang in het dorpshuis

Daar waar grotere kinderopvang- instellingen geen kans zien een kleine, rendabele locatie te starten, lukt dat een zelfstandige onderne- mer vaak wel. Thuishuis is een franchiseorganisatie en biedt zelf- standige ondernemers ondersteu- ning bij het opzetten en runnen van kinderopvang.

Op dit moment zijn er 44 Thuishuizen aangesloten; allen ondernemers die een Thuishuis gastouderopvang of een Thuishuis kindercentrum runnen. Kleinschaligheid en persoonlijk contact zijn belangrijke kenmerken van Thuishuis.

Momenteel worden twee cursisten begeleid die een kindercentrum op gaan

zetten in een dorpshuis, al dan niet in combinatie met een peuteropvang. Deze ondernemers huren een deel van het dorpshuis en starten daar hun eigen Thuishuis. Hiermee voorzien ze in de behoefte van jonge gezinnen die werk en zorg op een kleinschalige manier, passend bij en in het eigen dorp willen combineren.

Thuishuis ondersteunt de ondernemer bij het opzetten van een Thuishuis kinder- centrum maar ook daarna bij de bedrijfs- voering. Het franchiseconcept is ook toepasbaar op de dorpshuizen in Overijssel.

Meer informatie: www.thuishuis.info

Dorpskranten

Veel plaatselijke belangenorga- nisaties hebben een eigen digitale nieuwsbrief. De OVKK stelt het zeer op prijs deze toegezonden te krijgen.

Zo blijven we op de hoogte van wat er gaande is in de dorpen en als er berichten in staan die relevant zijn voor onze leden, nemen we die graag over in onze nieuwsbrief Kernpunt.

U kunt uw nieuwsbrief verzenden naar info@ovkk.nl.

Dijkerhoek: geloof in eigen kunnen

In Dorpsplanplus werken de OVKK, Stimuland, Het Oversticht en Landschap Overijssel gezamenlijk aan de ontwikkeling van dorpsplannen. Namens Het Oversticht is Niels Tienstra betrokken bij het dorpsplan voor Dijkerhoek. Hij vertelt iets over zijn activiteiten.

'Dijkerhoek is de enige kleine kern van de gemeente Rijssen-Holten. Met recht mag gesproken worden van een kleine kern: de dorpskom en het buitengebied tellen zo'n 500 inwoners. Maar de betrokkenheid van de inwoners is groot. Op beide bewonersavonden, waar zij de inhoud van het dorpsplan bepaalden, waren ongeveer honderd bewoners aanwezig; toch een behoorlijk percentage van de gehele bevolking. De betrokkenheid uit zich ook in het aantal verenigingen. Dijkerhoek heeft er nogal wat, bijvoorbeeld de buurtvereniging, de schietvereniging, de dartclub, de 60+ groep en het Dijkerhoekse Amateurtoneel.'

Wens

'Op de dorpsagenda van Dijkerhoek, die in december 2008 met trots werd gepresenteerd, stond één wens met stip bovenaan: de realisatie van een mini-kulturhus, ofwel een veelzijdige gemeenschapsruimte. Daarin zouden

in ieder geval de huidige basisschool, de peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang en het gymlokaal een plek kunnen krijgen. De plaatselijke schietvereniging en de hervormde vereniging voor evangelisatie Bethanië waren eveneens geïnteresseerd.'

Kulturhusje

'Na een proces van vele jaren, met twee haalbaarheidsonderzoeken en veel gesprekken met de school, de verenigingen, de provincie en de gemeente, is de kogel eindelijk door de kerk. Dijkerhoek krijgt zijn mini-kulturhus. De ruimte in het gebouw van Bethanië, waar 's zondags erediensten worden gehouden, zal worden ingericht als een multifunctionele ruimte. Zo kunnen ook de schietvereniging, de toneelvereniging en anderen van deze ruimte gebruik maken.'

'Daarnaast behoudt Dijkerhoek zijn

dorpschool, die als sociaal middelpunt van het dorp wordt beschouwd. De school wordt dit jaar zelfs vernieuwd en krijgt ook een multifunctionele ruimte ten dienste van bijvoorbeeld de gymlessen en de buitenschoolse opvang. Op dit moment vinden de gesprekken met de betrokkenen plaats over de onderlinge programmering. In Dijkerhoek kun je zien dat door een actieve samenwerking tussen overheid en inwoners er ook in deze tijd nog veel mogelijk is. Als je er maar in blijft geloven!'

Dorpsloket Overijssel in de praktijk

Het Dorpsloket Overijssel is een helpdesk op het gebied van leefbaarheid voor dorpsbelangen, dorpshuizen en lokale initiatiefgroepen en is in het leven geroepen door de provincie Overijssel in

samenwerking met de OVKK. U kunt met vragen op het gebied van leefbaarheid op het platteland kosteloos bij het loket terecht. Gezicht achter het Dorpsloket Overijssel is Giny Wagemans. Zij is bereikbaar via telefoonnummer (06) 1348 8937 of per mail info@dorpsloketoverijssel.nl. Kijk op www.dorpsloketoverijssel.nl voor meer informatie.

Inspiratie voor verenigingen

Soms heb je een gesprek waar je nieuwe energie van krijgt. Zo'n gesprek had ik met Jacob Seinen, voorzitter van de voetbalvereniging Gramsbergen. Jacob Seinen: 'Leden van allerlei verenigingen zijn zich in de loop der tijd gaan gedra-

gen als klanten. En gek genoeg zijn besturen zich onbewust gaan gedragen als leverancier. Echter, je bent geen leverancier; je bent een vereniging. Wij zijn in Gramsbergen recent bewust aan de slag gegaan om van onze club weer een echte vereniging te maken. En ik zie nu al dat het werkt.'

Hoe? Het antwoord is simpel: persoonlijk contact en echt luisteren naar je leden, gecombineerd met het uitgangspunt dat een vereniging niet enkel levert, maar ook iets van haar leden vraagt. Eigenlijk is dat op allerlei organisaties en situaties toepasbaar, denk bijvoorbeeld ook aan burger en overheid. Het wordt je heel helder als je op YouTube het filmpje 'KNVB - modern verenigingsbesturen: Back to Basics' bekijkt. Ik zou u van harte willen uitnodigen om ook geïnspireerd te raken!

Doar giet 't umme

Tijdens mijn werk als directeur van de Twentse Academie voor Streekcultuur werd ik natuurlijk constant geconfronteerd met wonen op het platteland. Hoe ervaar je dat, wat ontbreekt er, wat is juist heel bijzonder? Ook door al de programma's die ik gedurende vele jaren mocht maken voor RTV Oost kwam ik overal in de provincie.

Wat me boeide was dat op verschillende plekken mensen ook steeds weer andere wensen hadden. Dat leidde ertoe dat ik in een provinciaal overlegplatform naar voren kon brengen dat je voorzieningen niet kunt opleggen, maar dat je pas aan het werk kunt om de leefomgeving te optimaliseren als je eerst heel goed geluisterd hebt naar de verschillende doelgroepen. Elke plek vraagt om een eigen aanpak en begeleiding.

Het viel me op dat veel mensen erg weinig weten van de omgeving van de plek waar ze wonen. Schrikbarend weinig zelfs. Ik moest eens een lezing houden voor aan toerisme gerelateerde bedrijven in Ootmarsum; in een gebouw op het terrein van openlucht-

museum Lös Hoes. Ik begon mijn presentatie met de vraag: 'We zijn hier op het terrein van het museum Lös Hoes, waarom heet een lös hoes eigenlijk een lös hoes?'

Van de ruim honderd aanwezigen was er slechts één dame die na een zaalbreed stilzwijgen aarzelend de vinger opstak en ongeveer wist hoe het zat. De dame in kwestie was import en had een 'inburgeringscursus' over de Twentse taal en cultuur gevolgd; vandaar. Daarmee is ook duidelijk dat doorgeven van kennis ook zeker heel interessant is voor autochtonen. Als je meer weet, meer kennis hebt, wordt jouw interesse vanzelf groter en ben je meer geneigd om in je eigen leefomgeving te investeren.

Kiek en doar giet 't umme. Met mekare investeren in oonze woonplekke.

Thea Kroese

Thea Kroese fungeert als ambassadeur van de OVKK. Tot 2007 was zij als directeur verbonden aan de Twentse Academie voor Streekcultuur. Haar grote bekendheid dankt Thea Kroese aan haar programma's voor RTV Oost.

Klimaatbuffer

Momenteel werkt het Waterschap Regge en Dinkel aan plannen voor veranderingen aan de Regge bij Nieuwebrug en Archemermaten. Op beide plekken wordt het Reggedal op een natuurlijke manier ingericht en geschikt gemaakt voor waterberging. Ook worden, in overleg met grondeigenaren, enkele stukken landbouwgrond ingericht als natuur. Deze projecten hebben het etiket 'Klimaatbuffer' gekregen. Klimaatbuffers zijn water-

rijke gebieden waar mensen graag recreëren en wonen. In droge periodes moet de klimaatbuffer er voor zorgen dat natuur en landbouw geen nadeel ondervinden van het lage waterpeil. In tijden van extreme neerslag voorkomt de buffer wateroverlast in lager gelegen gebieden. Daarnaast vinden burgers bij hoge temperaturen verkoeling aan de oevers van de Regge.

De Regge

Vrienden van de OVKK

Waterschap Groot Salland
Beter Wonen IJsselmuiden
De Woonplaats Enschede
Salland Wonen Raalte
Wetland Wonen Vollenhove
Woningstichting Hellendoorn
Woonconcept Meppel
Woningstichting Tubbergen
E.ON Benelux Eindhoven
Woertman & Massop Markelo

Kernpunt is mede mogelijk gemaakt door Provincie Overijssel

Colofon

Kernpunt is een uitgave van de OVKK en verschijnt 4 x per jaar.

OVKK

Postbus 228, 7440 AE Nijverdal
0548-634 445
info@ovkk.nl
www.ovkk.nl

Redactie

Kor Pollema

Vormgeving

Wil Scholten Grafisch Ontwerp

Bestuur

J.O.R. Alberda van Ekenstein

Staphorst, Tel. 0522-460624

P.J.J. Boerman

Basse, Tel. 0521-588527

A.G.J. Bosch, voorzitter

Welsum, Tel. 06-55560204

R.J. Ossel

Losser, Tel. 053-5387556

H.J. Ploeg, penningmeester

Ambt Delden, Tel. 074-3841226

M.M. Timmermans

Vollenhove, Tel. 0527-249710

B.J. Warmelink, secretaris

Stegeren, Tel. 06-54347956

Erelid

T.M.W.A. Ibes, Luttenberg

Ambassadeur

Thea Kroese, Vroomshoop